

Väntetider längre än vårdgarantin inom den planerade specialistvården, januari 2024

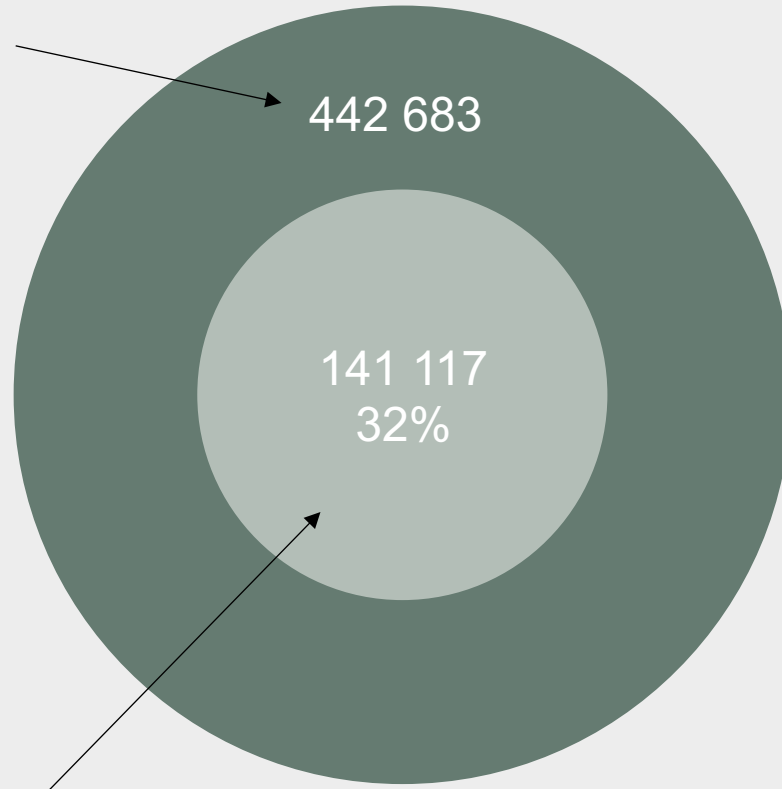

Privata vårdgivare kan och vill vara regionens partners i arbetet för att ge patienter den vård de behöver och har rätt till.

Vårdköer i den planerade specialistvården, januari 2024

Första möte med specialist

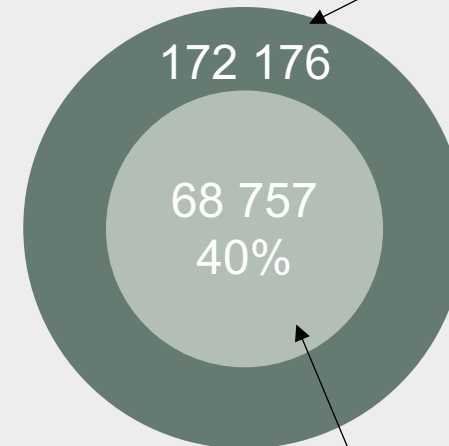
Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Åtgärd/operation

Antal i kön

Väntat längre än 90 dagar

Innehållsförteckning

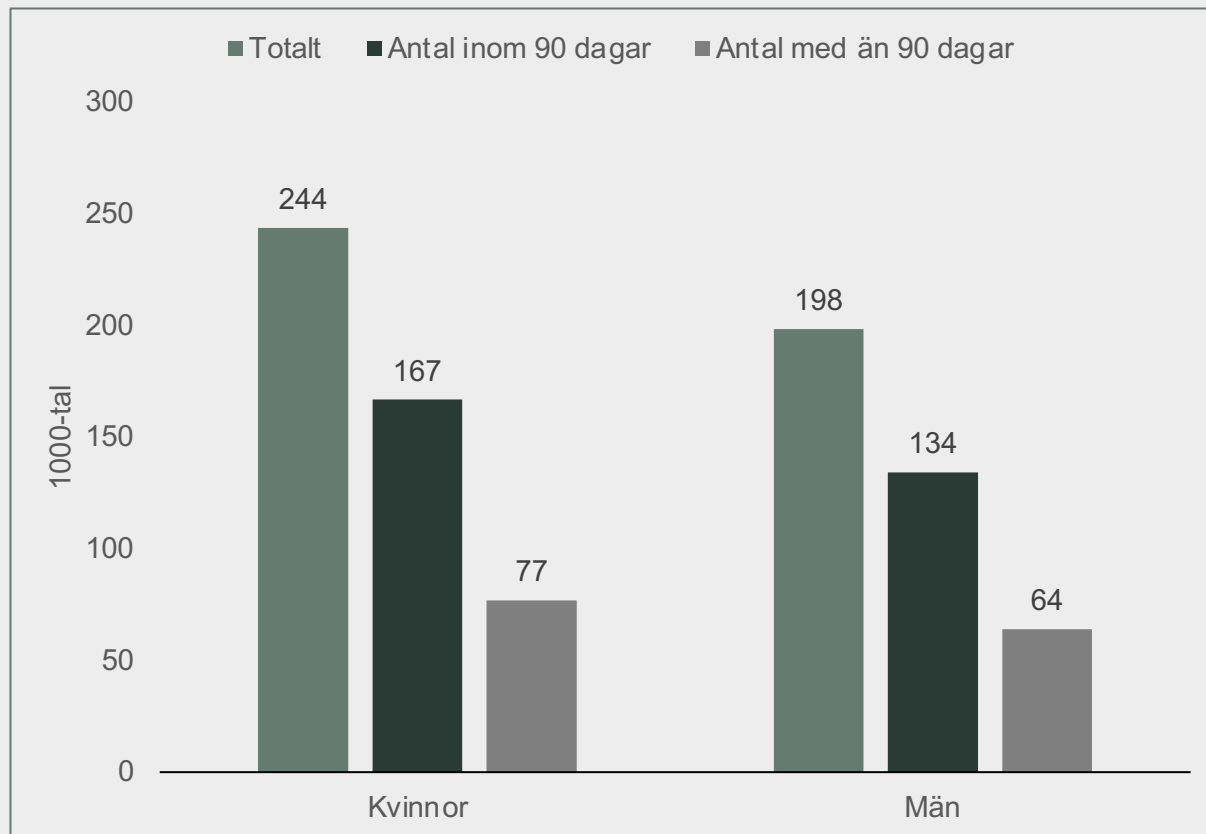
1. Månadens specialstudie: Antal kvinnor och män i vårdköer till den planerade specialistvården
2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter inom den planerade specialistvården
4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region
5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården
6. Vårdföretagarnas förslag
7. Vårdgaranti och väntetidsstatistik, korta beskrivningar
8. Den lagstadgade vårdgarantin

1. Antal kvinnor och män i vårdköer till den planerade specialistvården

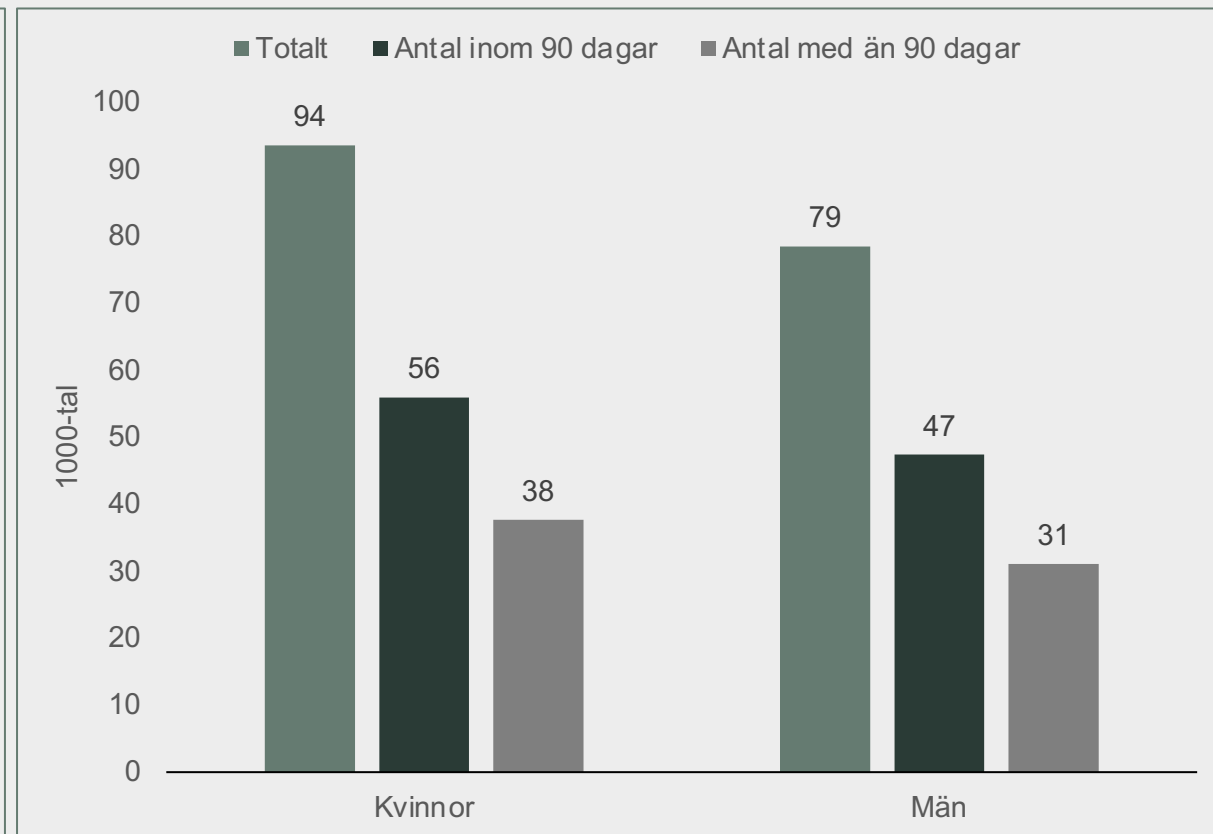
- I januari 2024 var det 45 000 fler kvinnor än män som stod i kön för en första kontakt inom den planerade specialistvården, motsvarande 23 procent fler.
- Det var 13 000 fler kvinnor som väntat längre än vårdgarantin (90 dagar) på den första kontakten, motsvarande 20 procent fler.
- Det var 15 000 fler kvinnor än män som stod i kön för en åtgärd eller operation inom den planerade specialistvården.
- Det var 7 000 fler kvinnor än män, motsvarande 21 procent, som väntat längre än vårdgarantin på en åtgärd eller operation.
- I Region Stockholm och Region Gävleborg utgjorde kvinnor mer än 60 procent av samtliga som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.
- I endast en region, Region Blekinge, var andelen män över 50 procent av samtliga som väntat längre än vårdgarantin på en första kontakt med en specialist.
- Det var också endast i Region Blekinge som antalet män som väntat längre än vårdgarantin på en åtgärd eller operation inom den planerade specialistvården var fler än antalet kvinnor i januari 2024.

Antal kvinnor och män som väntar på en första kontakt med en specialist eller en åtgärd/operation i januari 2024

Antal kvinnor och män som väntar på en första kontakt med en specialist

Antal kvinnor och män som väntar på en åtgärd/operation

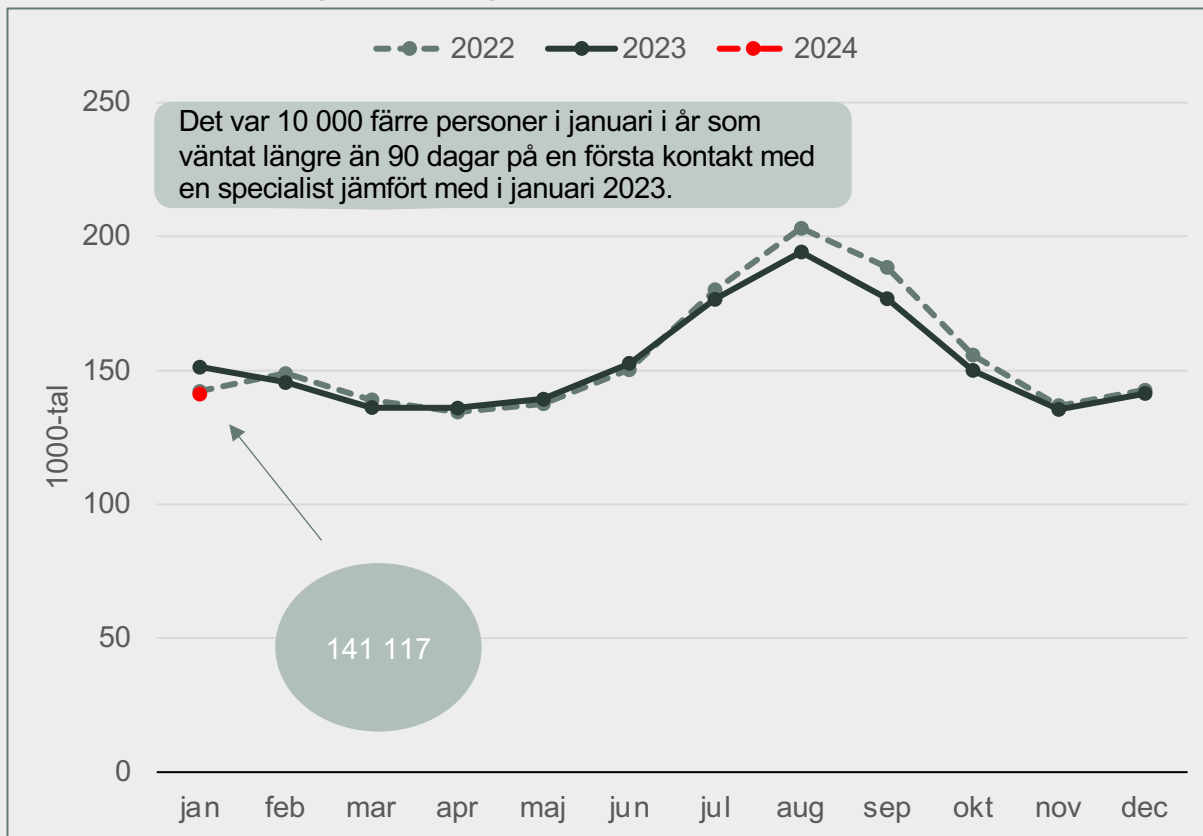
Antal kvinnor och män som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation i januari 2024

	Första kontakt med en specialist				Åtgärd/operation			
	Antal		Andel		Antal		Andel	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Hela riket	77 027	64 087	55	45	37 649	31 102	55	45
Blekinge	1 173	1 472	44	56	495	548	47	53
Dalarna	2 600	2 210	54	46	1 674	1 146	59	41
Gotland	561	527	52	48	152	121	56	44
Gävleborg	2 656	1 745	60	40	444	368	55	45
Halland	745	579	56	44	502	490	51	49
Jämtland Härjedalen	1 218	967	56	44	930	770	55	45
Jönköping	538	457	54	46	396	199	67	33
Kalmar	1 442	1 110	57	43	441	316	58	42
Kronoberg	718	682	51	49	357	278	56	44
Norrbottn	4 899	4 352	53	47	1 220	1 090	53	47
Skåne	12 794	10 705	54	46	6 354	5 301	55	45
Stockholm	5 248	3 334	61	39	3 101	2 467	56	44
Sörmland	1 777	1 577	53	47	826	765	52	48
Uppsala	4 392	3 663	55	45	1 440	1 212	54	46
Värmland	4 044	3 066	57	43	1 612	1 350	54	46
Västerbotten	2 598	2 032	56	44	2 737	2 505	52	48
Västernorrland	2 902	2 716	52	48	722	633	53	47
Västmanland	1 488	1 030	59	41	864	700	55	45
Örebro	3 295	2 682	55	45	1 628	1 407	54	46
Östergötland	5 124	4 517	53	47	3 325	2 787	54	46
Västra Götaland	16 815	14 664	53	47	8 429	6 649	56	44

2. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

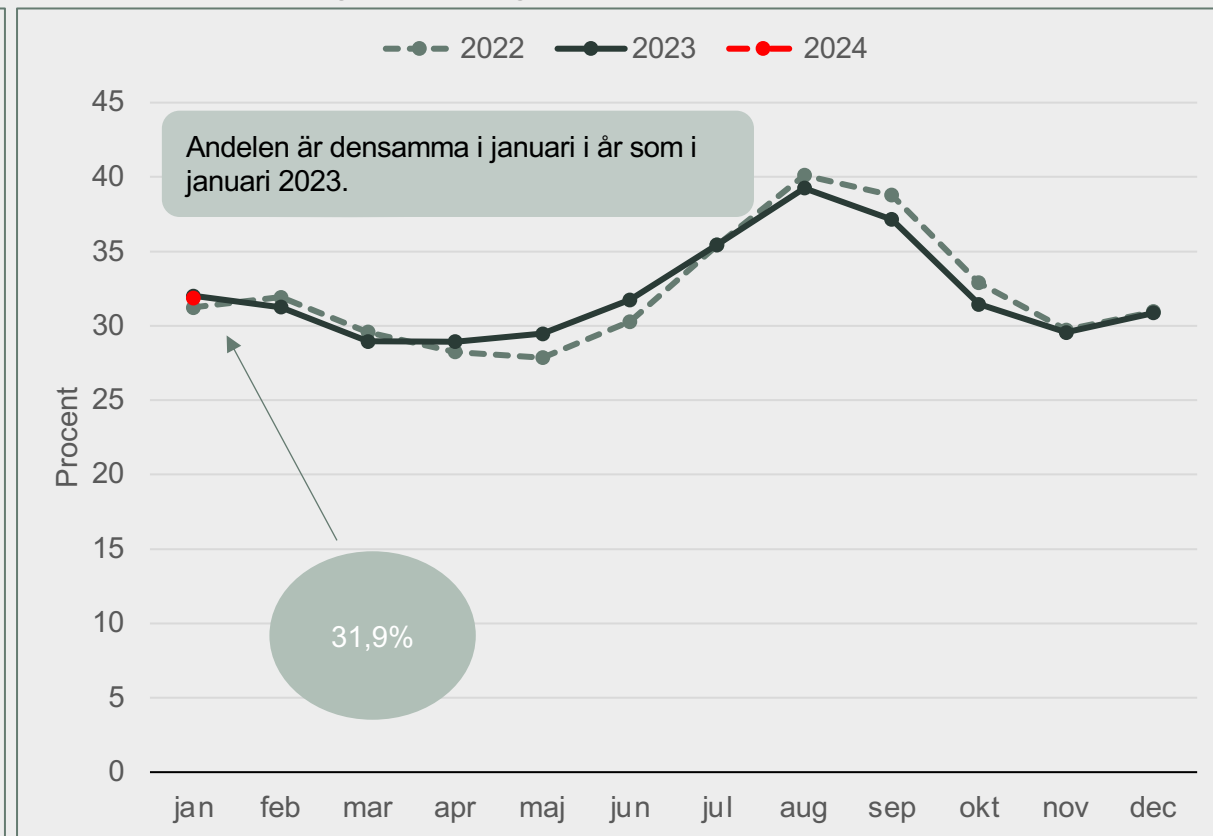
Väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

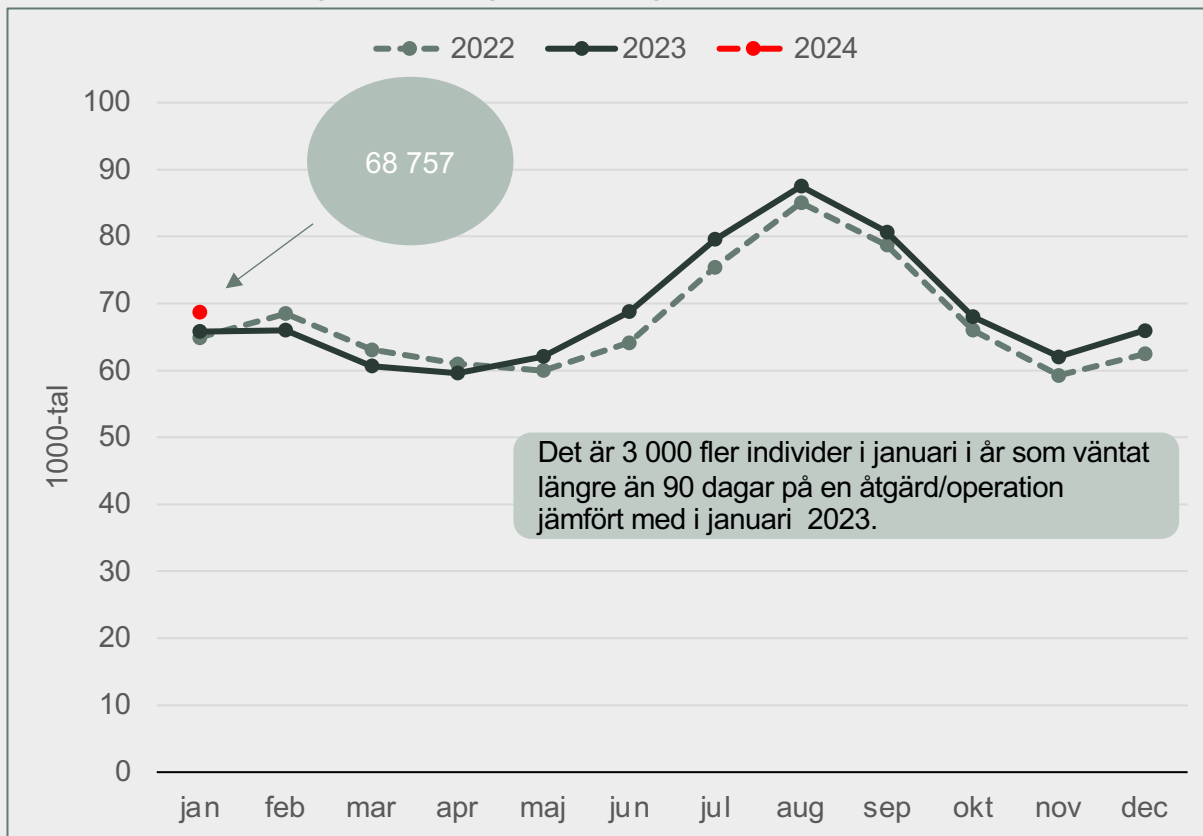
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en första kontakt med en specialist.

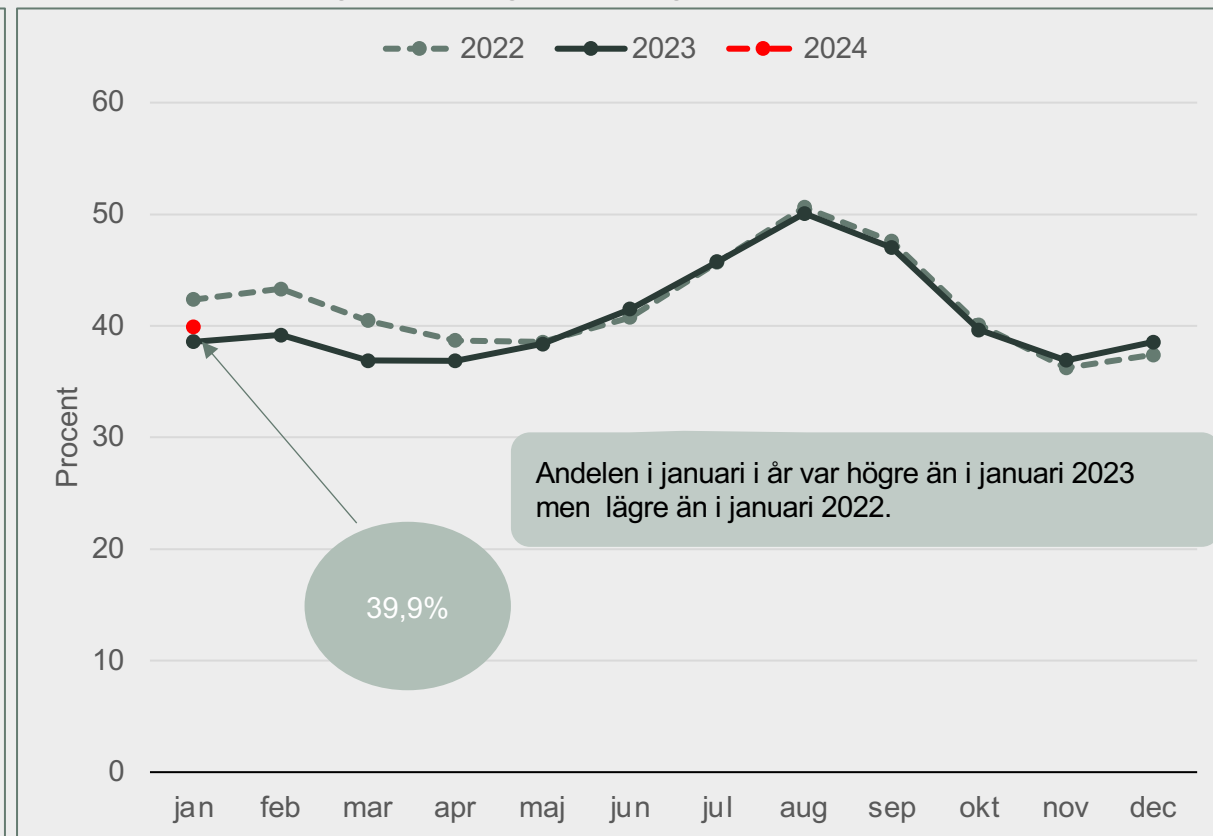
Väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer varje månad som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

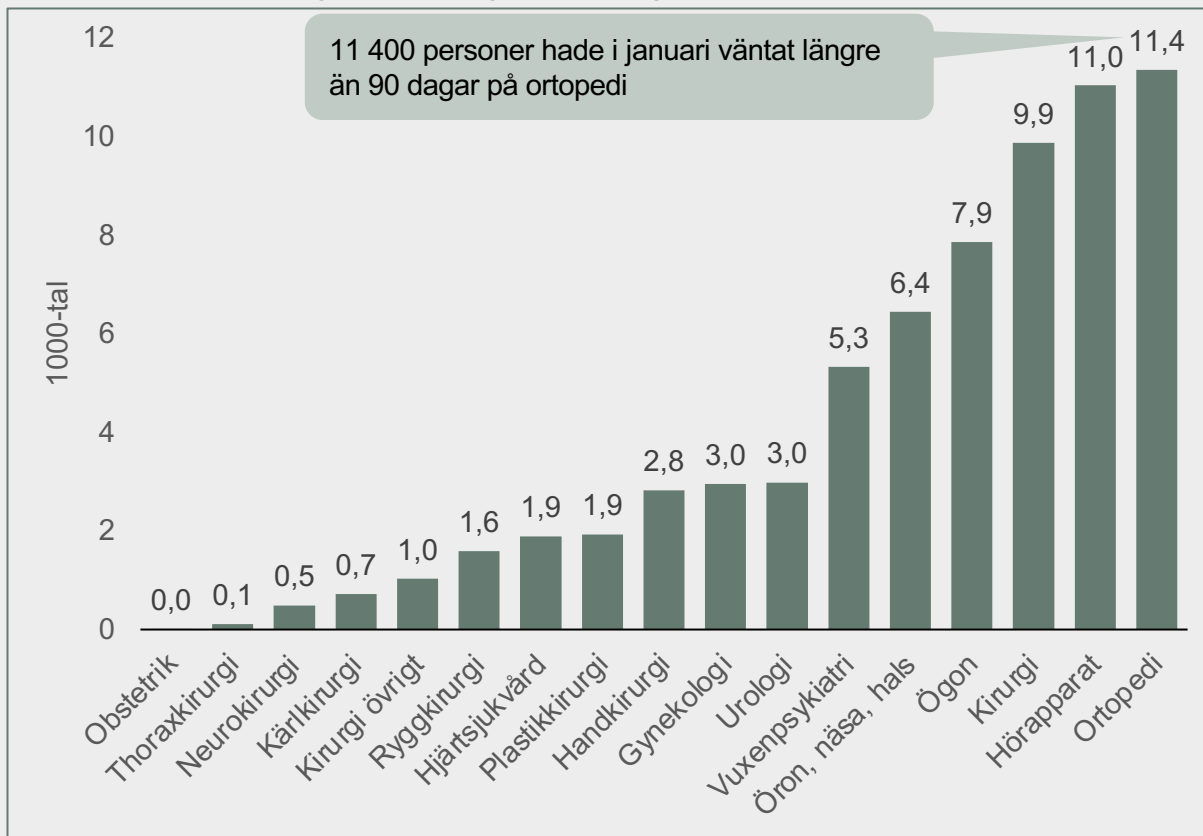

Diagrammet visar antalet personer som varje månad har väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer som varje månad väntat på en åtgärd/operation.

3. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar för en åtgärd/operation inom olika specialiteter

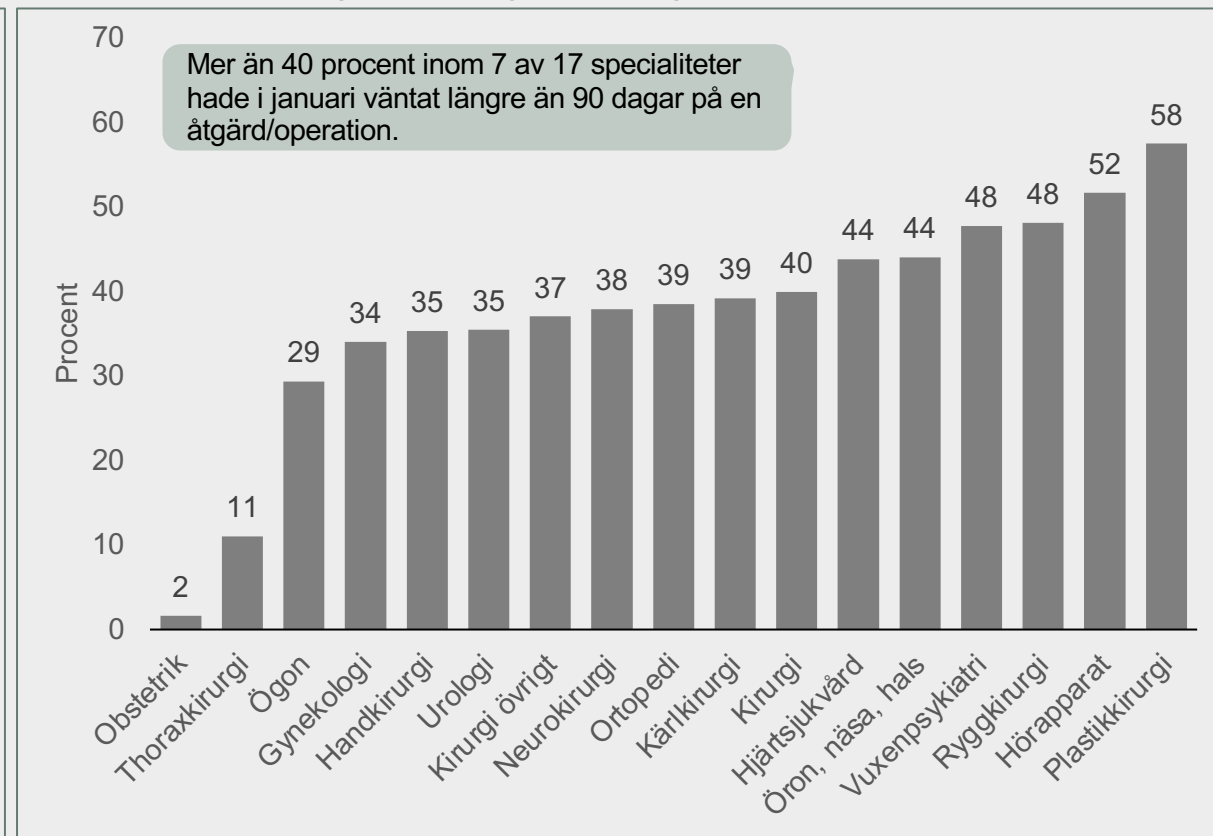
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet, januari 2024

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

Diagrammet visar antalet personer som i januari 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation fördelat på specialitet

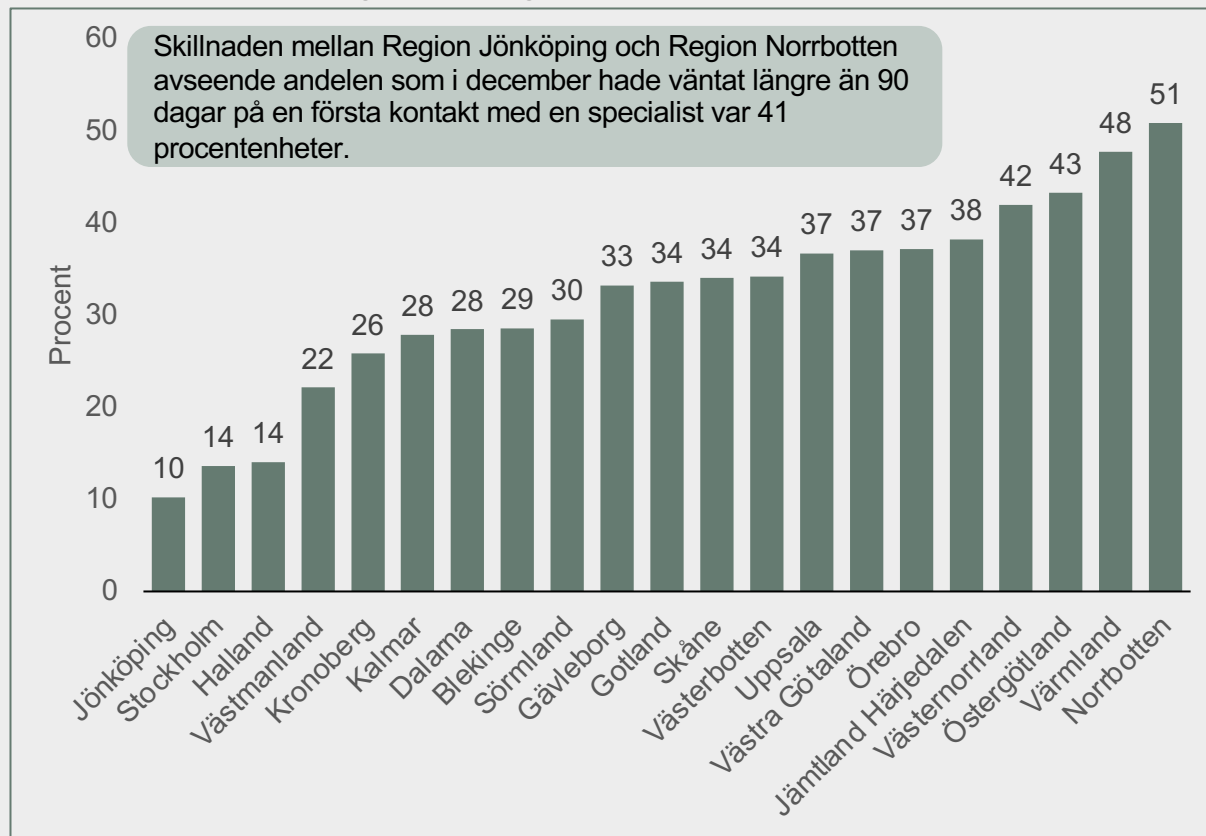

Diagrammet visar antalet personer som i januari 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation inom en viss specialitet som andel av det totala antalet personer i januari som väntat på en åtgärd/operation inom den specialiteten.

4. Aktuella nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården per region

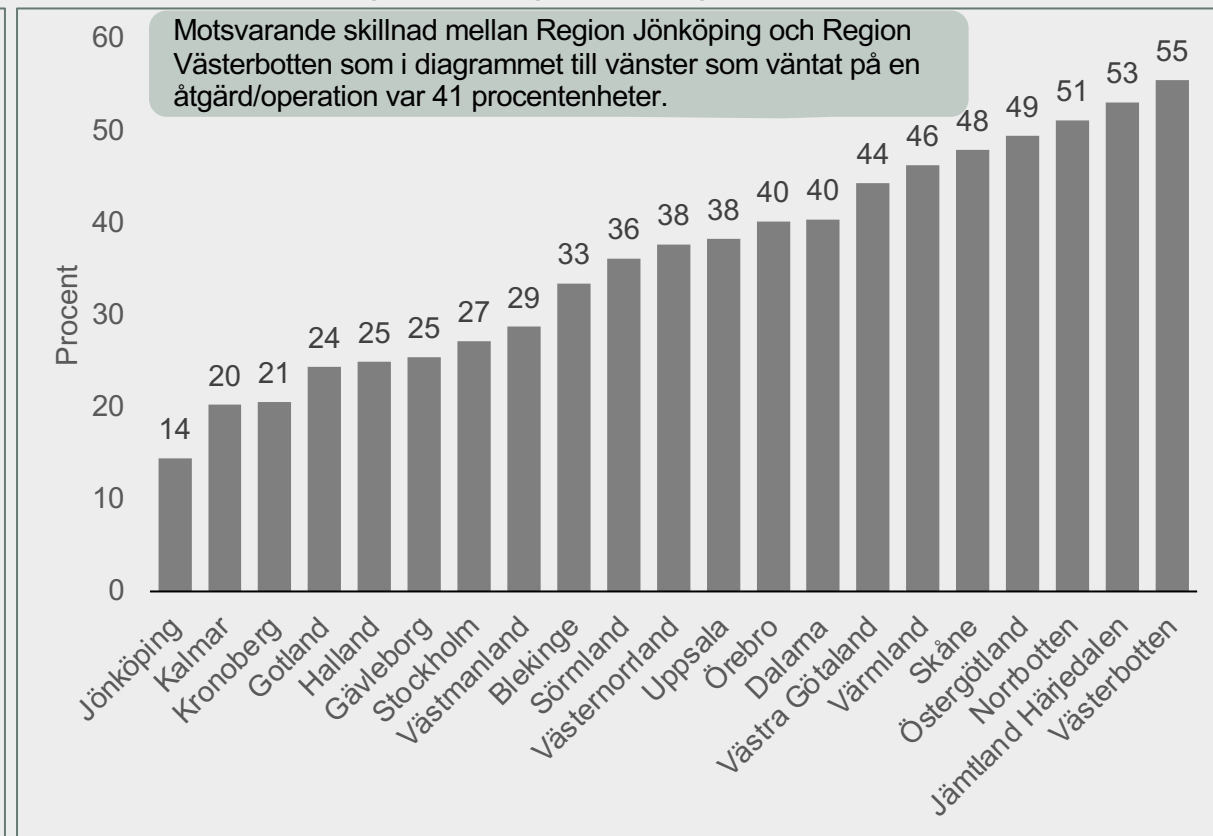
Andel per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, januari 2024

Andel som väntat 90 dagar eller längre på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet personer per region som januari 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det totala antalet personer per region som i januari väntat på en första kontakt med en specialist.

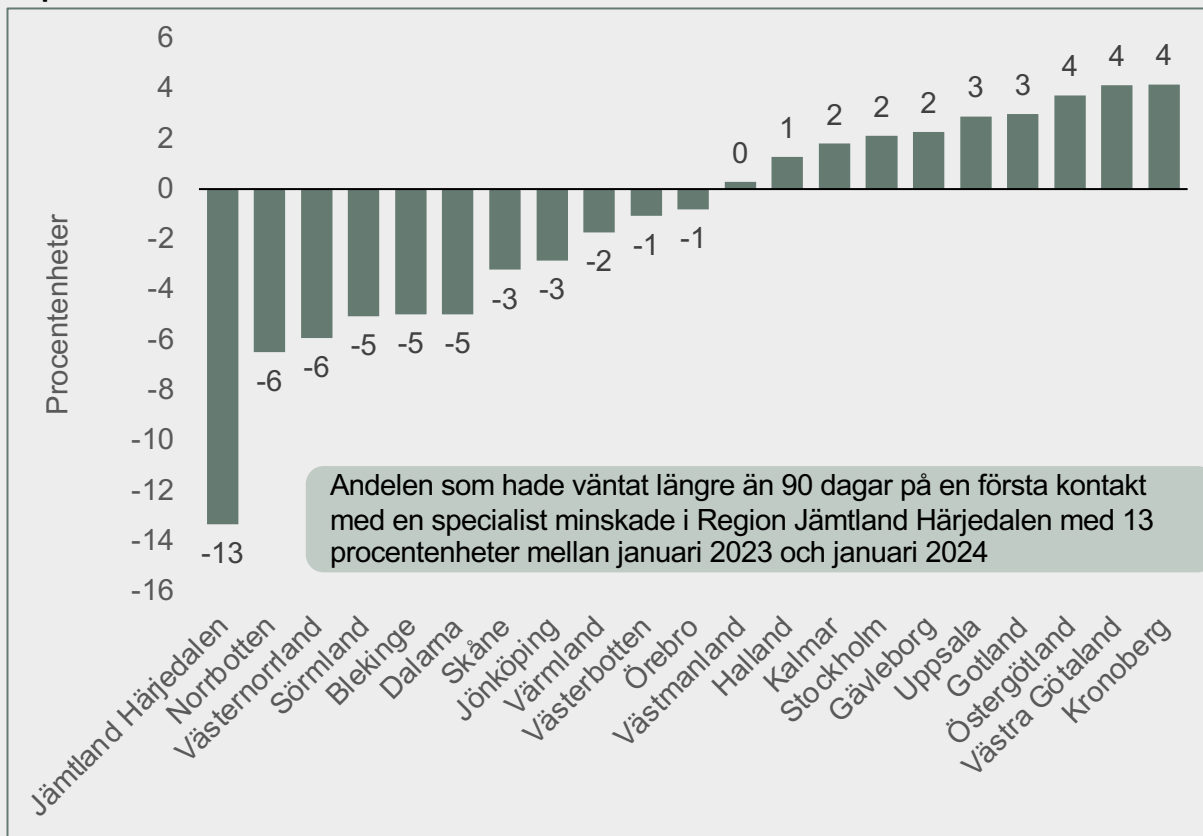
Andel som väntat 90 dagar eller längre på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet personer per region som i januari 2024 hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det totala antalet personer per region som i januari väntat på en åtgärd/operation.

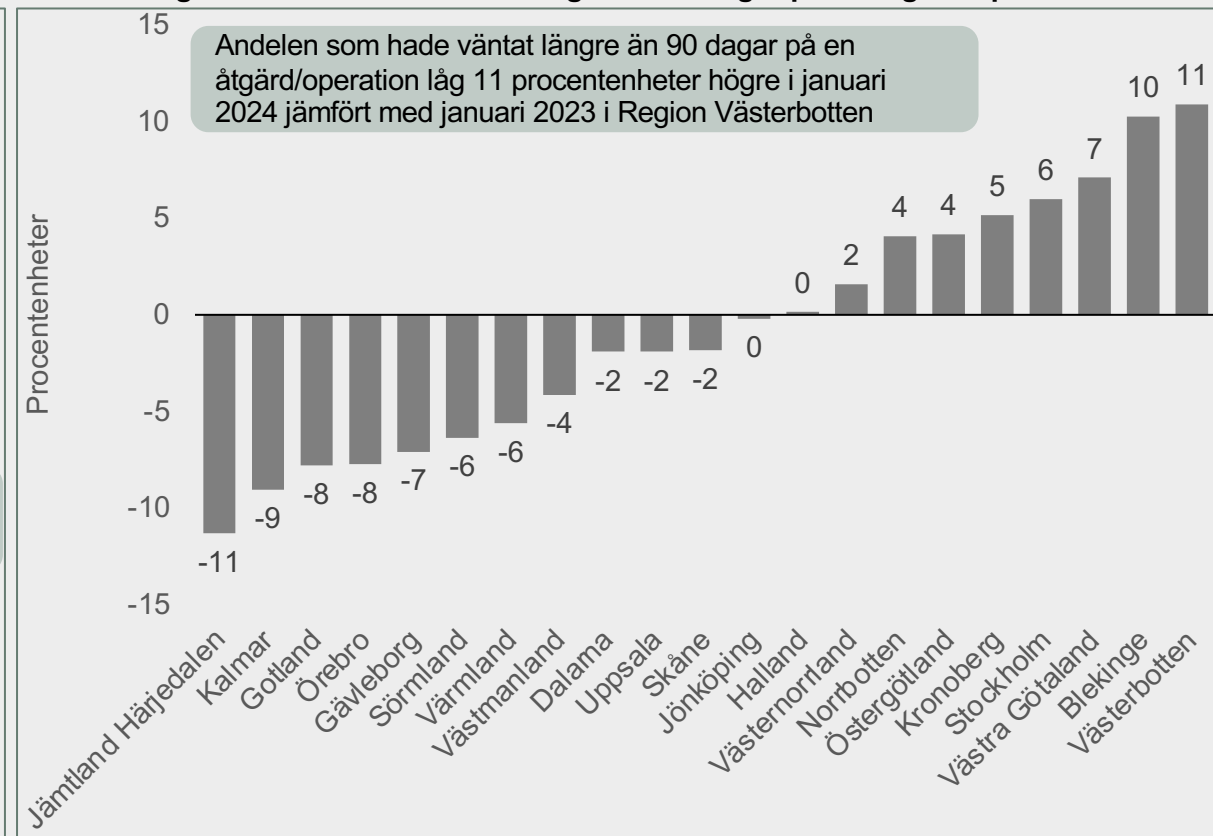
Förändring av andelen per region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation, jan 2023 - jan 2024

Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist mellan januari 2024 och januari 2023 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

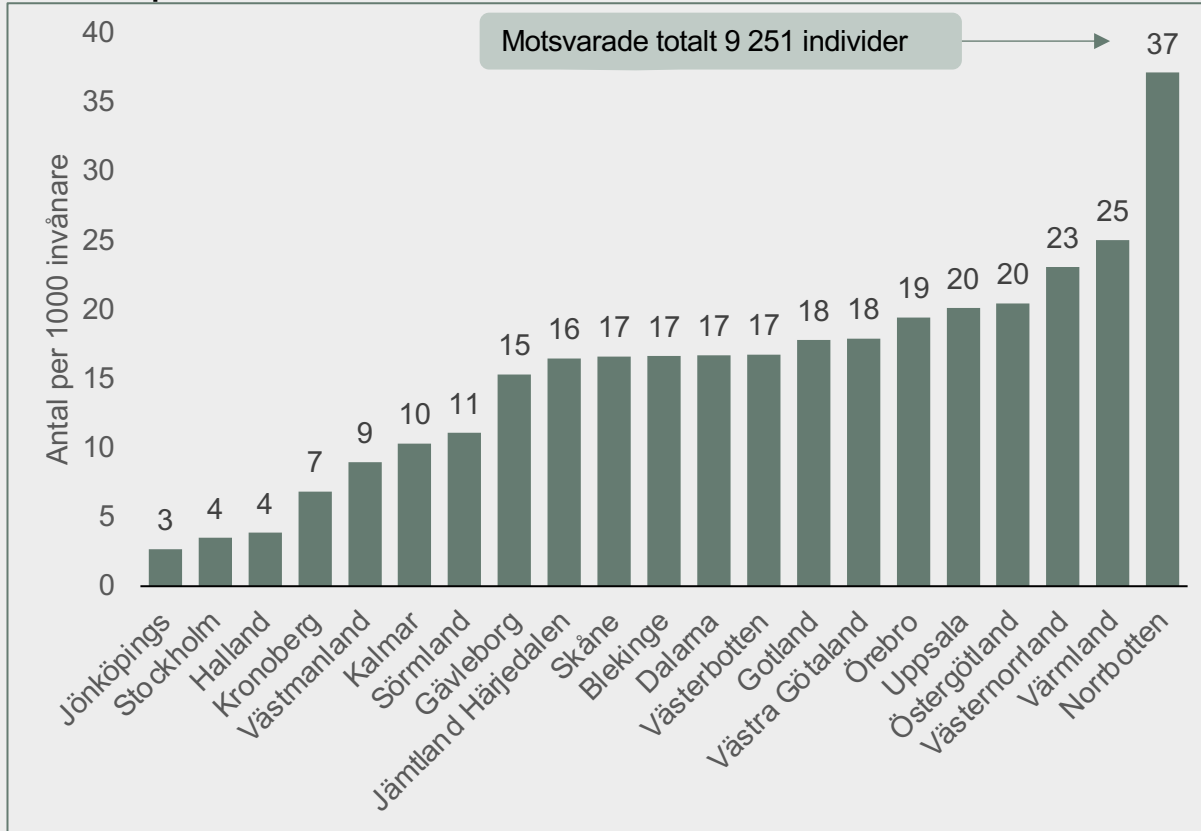
Förändring av andelen som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar förändringen i procentandelen som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation mellan januari 2024 och januari 2023 per region. Negativt värde visar att andelen minskat och vice versa.

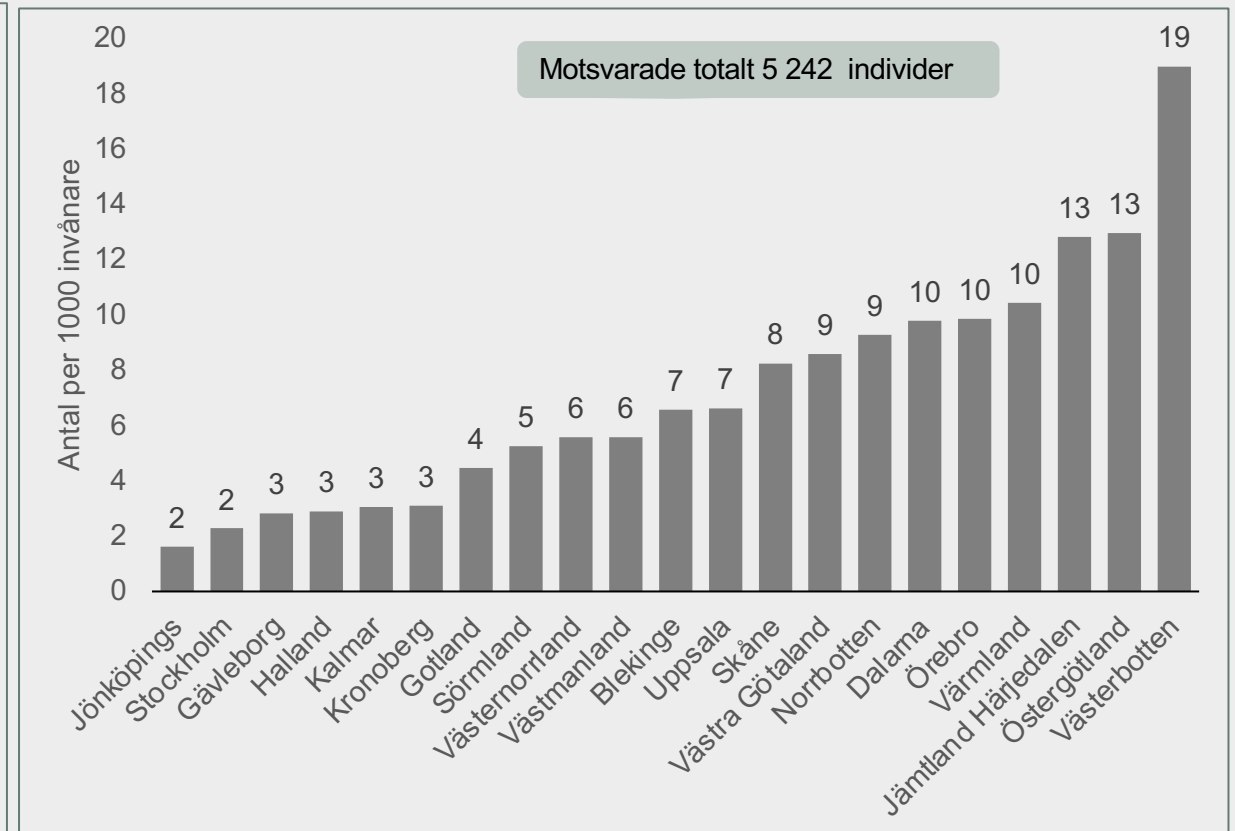
Antal per 1 000 invånare och region som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation i januari 2024

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under januari 2024 väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

Antal per 1 000 invånare som hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar antalet per 1 000 invånare och region som under januari 2024 väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

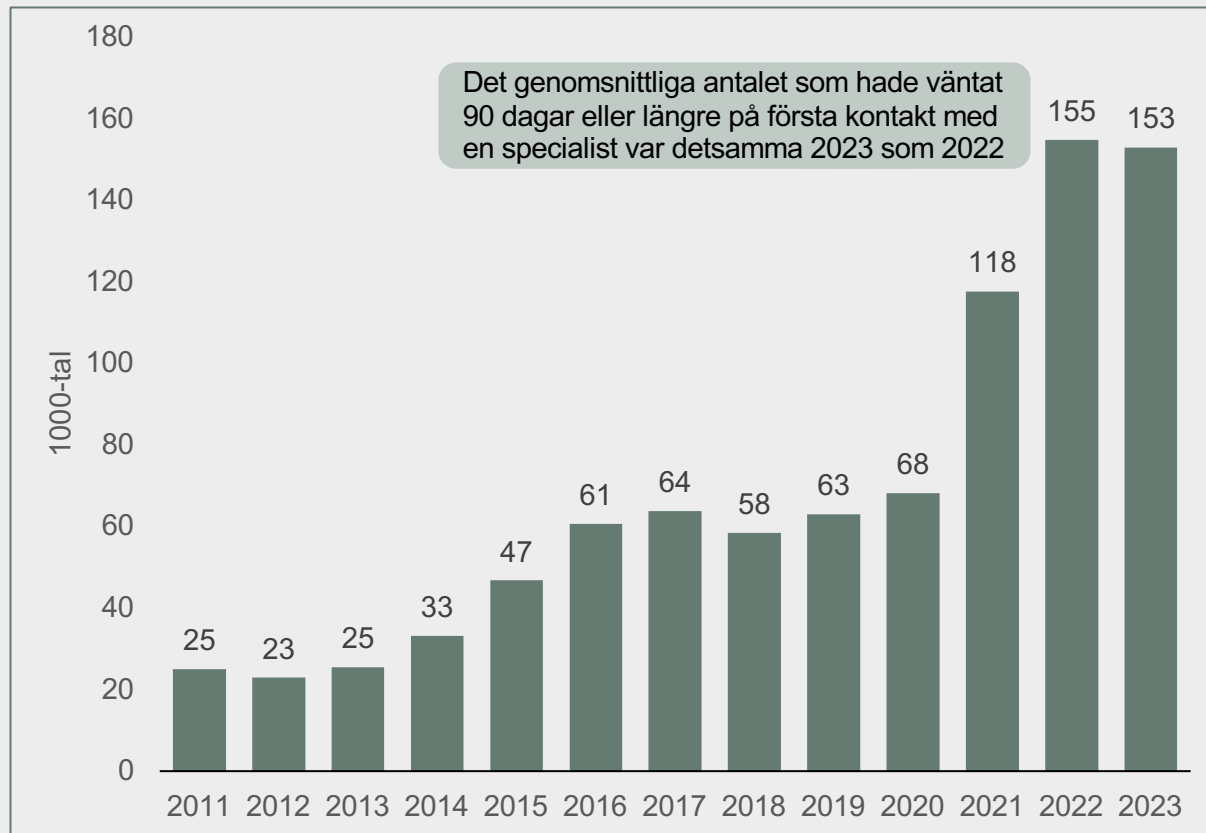
Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist eller på en åtgärd/operation per region i januari 2024

	Befolkning	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation	Första kontakt med en specialist	Åtgärd/operation
	Antal	Antal	Antal	Antal per 1000 invånare	Antal per 1000 invånare
Hela riket	10 521 556	141 117	68 757	13,4	6,5
Blekinge	158 740	2 645	1 043	16,7	6,6
Dalarna	288 310	4 810	2 820	16,7	9,8
Gotland	61 173	1 088	273	17,8	4,5
Gävleborg	287 334	4 401	812	15,3	2,8
Halland	342 805	1 324	992	3,9	2,9
Jämtland Härjedalen	132 670	2 185	1 700	16,5	12,8
Jönköping	369 113	995	595	2,7	1,6
Kalmar	247 711	2 552	757	10,3	3,1
Kronoberg	204 335	1 400	635	6,9	3,1
Norrbottn	249 177	9 251	2 310	37,1	9,3
Skåne	1 414 324	23 499	11 661	16,6	8,2
Stockholm	2 440 027	8 582	5 568	3,5	2,3
Sörmland	302 566	3 354	1 591	11,1	5,3
Uppsala	400 682	8 055	2 652	20,1	6,6
Värmland	283 976	7 110	2 962	25,0	10,4
Västerbotten	276 295	4 630	5 242	16,8	19,0
Västernorrland	243 265	5 618	1 355	23,1	5,6
Västmanland	280 713	2 518	1 564	9,0	5,6
Örebro	307 772	5 977	3 035	19,4	9,9
Östergötland	471 912	9 641	6 112	20,4	13,0
Västra Götaland	1 758 656	31 482	15 078	17,9	8,6

5. Historiska nivåer på väntetider längre än 90 dagar inom den planerade specialistvården

Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist perioden 2011-2023

Antal som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist.

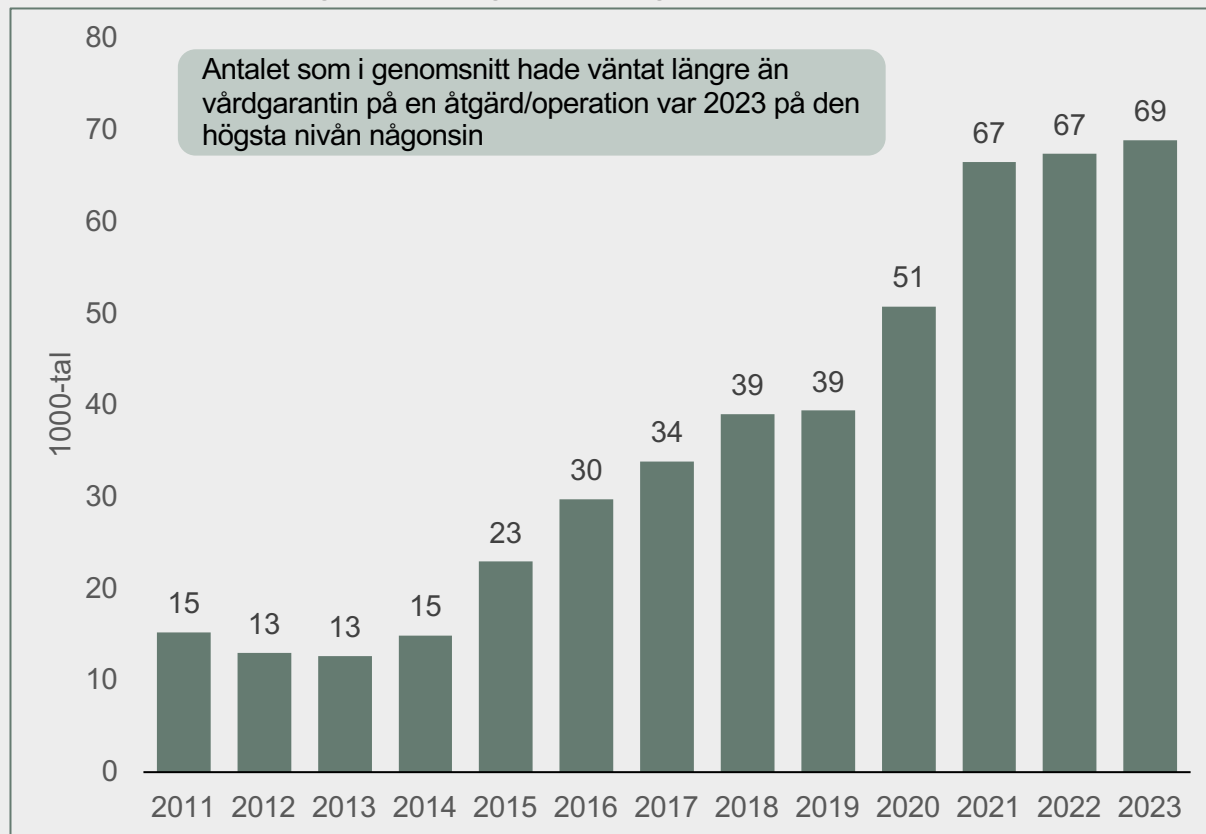
Andel som väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en första kontakt med en specialist som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en första kontakt en specialist.

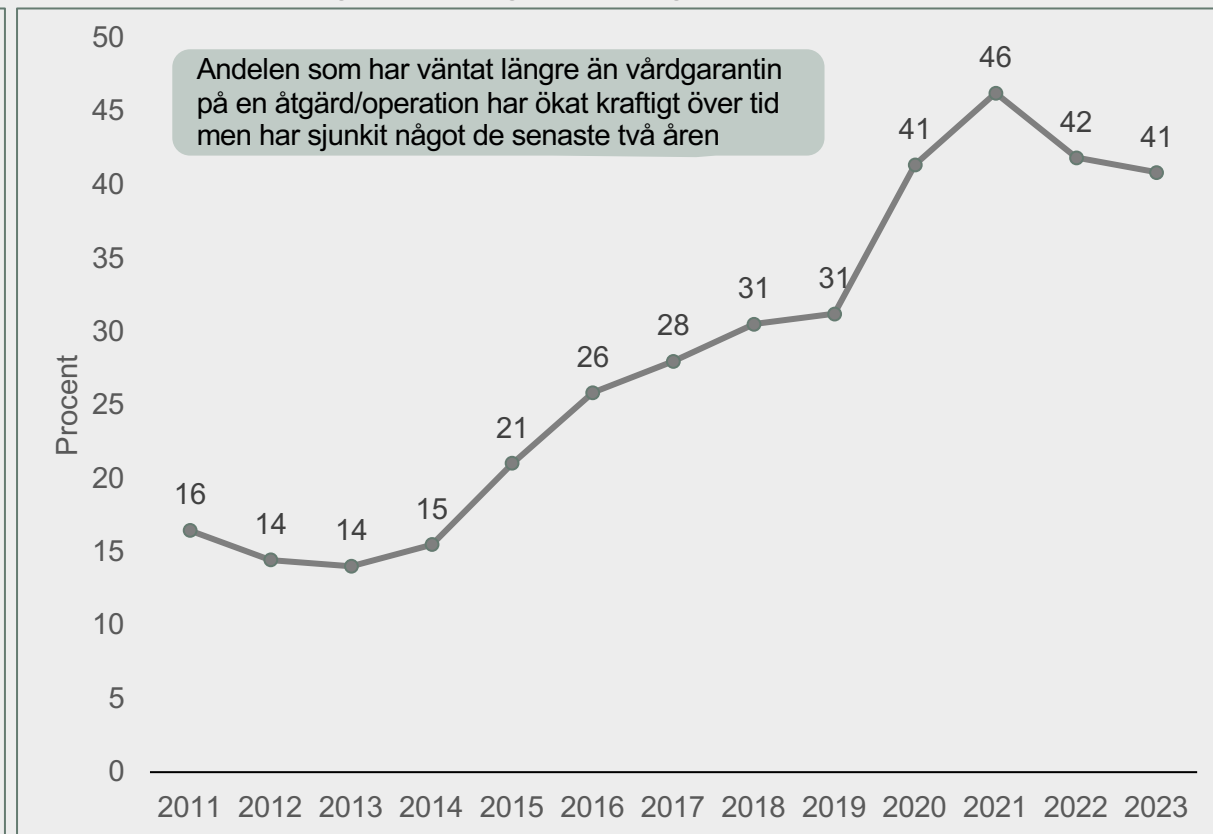
Antal och andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation perioden 2011-2023

Antal som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation.

Andel som väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation

Diagrammet visar det genomsnittliga antalet personer per månad som under året hade väntat längre än 90 dagar på en åtgärd/operation som andel av det genomsnittliga totala antalet personer per månad som väntat på en åtgärd/operation.

6. Vårdföretagarnas förslag

Vårdköerna är långa. Vårdgarantin är i praktiken satt ur spel. Det är ett politiskt ansvar att se till att vårdgarantin börjar fungera på riktigt. Inte en enda patient ska behöva vänta onödigt länge på vård. Den privat drivna sjukvården kan och vill bidra mer.

Följande åtgärder bör snabbt genomföras:

1. Stärk patienternas rätt att söka vård i hela landet

Idag har patienter rätt att söka öppenvård var som helst i landet. Men få känner till den rättigheten eller kan överblicka sina möjligheter till vård.

- **Ge patienter lagstadgad rätt att söka slutenvård** över regiongränserna.
- **Aktuella väntetider i vården måste vara tillgängligt för alla.** En nationell vårdförmedling måste redovisa ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare, samt annan relevant information för att varje patient ska kunna göra välinformerade val.
- **Öka patienters kunskap om sina rättigheter.** Vidta åtgärder för att patienter i hela landet ska få kunskap om sina rättigheter.

2. Guida patienterna till vårdgivare med kortast köer

Upprättandet av en nationell vårdförmedling måste ges högsta prioritet. Varje patient i hela landet måste på ett enkelt sätt ges tillgång till information om aktuella väntetider och eventuell ledig kapacitet hos alla landets vårdgivare.

3. Upphandla vårdkapacitet hos privata vårdgivare för att minska väntetiderna

Alla regioner bör via avtal med vårdgivare säkerställa patienternas tillgång till specialistvård. Nationella ramavtal med privata vårdgivare som alla regioner kan använda kan vara ett sätt att snabbt öka vårdkapaciteten på vårdområden där väntetiderna är långa.

4. Se över en skärpning av vårdgarantin. Den svenska vårdgarantin är tandlös och har med nordiska mått långa bortre tidsgränser. Införandet av en modell som liknar den danska, med tydliga incitament för regionerna och 30 dagar istället för Sveriges 90, bör skyndsamt utredas.

7. Vårdgarantin och väntetidsstatistik

Vårdgarantin för den planerade specialistvården

Vårdgarantin anger hur länge som du som längst ska behöva vänta för att få kontakt med vården. Den anger bland annat att en patient som bedöms vara i behov av ett besök inom den planerade specialistvården ska erbjudas tid för ett första besök eller åtgärd inom 90 dagar.

Vårdgarantin infördes 2005 med syftet att öka tillgängligheten till planerad vård men också att avveckla köer och väntetider. Regionernas skyldighet att faktiskt erbjuda vårdgarantin blev en del av Hälso- och sjukvårdslagen 2010 och en del av Patientlagen 2015.

Väntetidsdata för den planerade specialistvården

Varje månad rapporterar regionerna data till den nationella väntetidsdatabasen. Statistik från den visas på väntetider.se. Väntetidsdatabasen är en lagstadgad databas och regionerna bär rapporteringsskyldighet som enligt regeringen ska finnas för att följa upp vårdgarantin. I den här rapporten redovisas endast väntetider inom den planerade specialistvården.

Patienter som blivit erbjudna en kontakt inom vårdgarantins tidsgräns men som själva valt att vänta längre tid, till exempel för att få komma till en viss vårdgivare, är exkluderade ur statistiken.

8. Den lagstadgade vårdgarantin

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)

9 kap. Vårdgaranti

1 § Regionen ska erbjuda vårdgaranti åt den som omfattas av regionens ansvar enligt 8 kap. 1 eller 2 §. Vårdgarantin ska innehålla en försäkran om att den enskilde inom viss tid får

1. kontakt med primärvården,
2. en medicinsk bedömning av läkare eller annan legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal inom primärvården,

3. besöka den specialiserade vården, och

4. planerad vård.

Förordning (2010:349) om vårdgaranti

Tidsperioder för vårdgarantin

2 § Vårdgarantin enligt 3 g § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) ska innehålla en försäkran om att landstingen uppfyller

1. tillgänglighetsgarantin samma dag som den enskilde söker kontakt med primärvården,
2. besöksgarantin inom primärvården inom 7 dagar från det att den enskilde har sökt kontakt med primärvården, om vårdgivaren har bedömt att den enskilde behöver besöka läkare,
3. besöksgarantin inom den specialiserade vården inom **90 dagar** från det att remiss har utfärdats eller, om någon remiss inte är nödvändig, från det att den enskilde har sökt kontakt med den specialiserade vården, och
4. behandlingsgarantin inom **90 dagar** från det att vårdgivaren har beslutat att den enskilde ska få den aktuella vården.